

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre		15.09.20

Svar - Færder nasjonalpark – søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsene - etablering av landbasert oppdrett - Vestre Bolæren

Vedtak i styremøte 15.09.20

Forslag til vedtak

Færder nasjonalparkstyre kan ikke gi dispensasjon for landbasert fiskeoppdrett i fjellhallene på Vestre Bolæren. Søknaden er vurdert etter verneforskriftens §3.1 og 3.7, § 4 om generelle dispensasjonsbestemmelser og §§ 8-12 i naturmangfoldloven. Både tiltaket isolert og eventuelle presedensvirkninger av tiltaket er i strid med nasjonalparkens formål og regelverk.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Færder kommune har leid ut fjellhallene på Vestre Bolæren til Færder Fyr AS som ønsker å etablere et landbasert oppdrettsanlegg for laks i fjellhallene på øya Vestre Bolæren i Færder nasjonalpark. Søknaden med figurer er i sin helhet vedlagt.

Utdrag fra søknaden:

På vegne av Færder Fyr AS, søkes det om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Færder Nasjonalpark for etablering av landbasert oppdrettsanlegg for matfisk av laks og ørret i fjellhallene i Vestre Bolæren.

Rådgivende Biologer AS har utarbeidet en innledende tiltaksbeskrivelse for Færder Fyr AS sine planer om oppdrett på Vestre Bolæren, og det ble avholdt et formøte med representanter for kommune, fylkesmann, fylkeskommune, mattilsyn og nasjonalparkforvalter og søkere torsdag 2. april 2020.

Møtet ble avholdt for å vurdere om planene er gjennomførbare, og selv om kommunen var positiv til de foreliggende planene, framkom det klare signaler fra Fylkesmannen og nasjonalpark-forvalteren at utslipp fra et slikt anlegg ville være problematisk innenfor Færder

nasjonalpark. Det ble derfor besluttet at en i første runde må avklare om det er mulig å få dispensasjon fra verneforskriften for i det hele tatt å kunne gå videre med planene. Rådgivende Biologer AS har, på oppdrag fra Færder Fyr AS, utarbeidet denne vurderingen og søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Færder Nasjonalpark.

Planene for landbasert oppdrett på Vestre Bolæren

Færder Fyr AS planlegger å etablere et landbasert oppdrettsanlegg for laks opp til slaktestørrelse i fjellhallene på øya Vestre Bolæren i Færder Kommune. Fjellhallene var tidligere militært anlegg. Lokalene er på 25.000 m² hvorav 15.000 m² er fjellhaller. Halvparten av arealet i fjellhallene er godt egnet til landbasert oppdrett. Anlegget planlegges som et resirkuleringsanlegg med rensing av utslippsvannet.

Produksjonsvann planlegges hentet øst for øygruppen på minimum 25 meters dyp, og det vil bli desinfisert med UV-behandling. Avløp fra renseanlegget planlegges til sjø i det strømrrike sundet rett utenfor kaien på vestsiden av anlegget. Alternativt kan det føres til dypvann i Oslofjorden øst for Bolæren, men for å nå utenfor nasjonalparken må en da ha en 5,1 km lang avløpsledning til 250 meters dyp (figur 1). Legging av en slik ledning blir svært kostbart.

Det er planlagt å utvikle anlegget fra et pilotanlegg til en produksjon på 1.000 tonn matfisk årlig. Et slikt anlegg tilsvarer omtrent et anlegg med en maksimal tillatt biomasse (MTB) på 780 tonn i sjø, tilsvarende en konsesjon for et sjøanlegg.

Med optimal temperatur på 14°C i anlegget, vil det ta omtrent 36 uker å føre fram en 150 grams smolt til en slakteklar fisk på vel 5 kg. En slik mengde fisk vil begynne med et lite behov for plass, og etter hvert trenge mer og mer plass. En starter gjerne med ca. 10 kg fisk/ m³ karvolum og ender opp med største tetthet i karene på opp mot 90 kg fisk / m³ karvolum.

Virkning av planlagte tiltak

Tekniske inngrep: I forbindelse med eventuell etablering av landbasert oppdrett i Vestre Bolæren, er det særlig de marine miljøverdiene som eventuelt kan påvirkes av inngrep på sjøbunnen og eventuell forurensing fra utslipp til sjø. Øvrige aktiviteter vil i all hovedsak skje i fjellhallene.

Etablering av et landbasert oppdrettsanlegg i fjellhallene på Vestre Bolæren vil ikke medføre noen synlige inngrep på land. Ledninger for inntak av sjøvann og for avløp fra anlegget vil være tekniske inngrep i nasjonalparkens sjøområder.

Bygninger og kaianlegg på vest- og østsiden av Vestre Bolæren er imidlertid ikke inkludert i nasjonalparken. Det samme gjelder området med vei til den østre inngangen til fjellhallene, og det er derfor også diskutabelt om fjellhallene under bakken inngår i nasjonalparken.

Legging av sjøledninger vil bli utført uten å berøre de lokalt viktige naturtypene i sjø. Traseene vil bli filmet på forhånd for å sikre at en ikke foretar uforutsette ødeleggelser. Avløp vil primært bli søkt lagt til strømsundet mellom Vestre Bolæren og Haneflu (figur 1). Inntaksledning kan legges fra den østre inngangen til fjellhallene, og ut på ca. 25 m dyp mot nordøst.

På land vil denne ledningen bli lagt langs med veien, slik at en i minst mulig grad berører naturtypene «gammel barskog», «slåttemarker» og «store gamle trær». I sjø vil inntaksledningen mot nordøst bli lagt nord for den marine naturtypen ålegraseng (figur 3).

Verken legging eller sjøledninger vil ha noen negativ virkning på nasjonalparkens øvrige

verneformål eller være i konflikt med forvaltningsmålene for nasjonalparken. Det planlagte landbaserte oppdrettsanlegget på Vestre Bolæren vurderes derfor å ha **liten virkning** på verneverdiene, både når det gjelder kulturlandskap, kulturminner, kulturmiljø, biologisk mangfold av naturtyper og arter eller geologiske forekomster på land og i sjø. Det gjelder også fredningsområdet for hummer.

Utslipp: Et oppdrettsanlegg med resirkuleringsteknologi vil ha «best tilgjengelig» rensing på avløpet.

Vannet vil bli renses i et mekanisk filter og et påfølgende biofilter før det luftes, tilsettes oksygen og resirkuleres tilbake til oppdrettskarene. Avløpet vil dels bestå eventuelt overskudd av renses vann som ikke føres tilbake til karene, samt spylevann fra filterne. Det foreligger en del erfaringsgrunnlag fra ulike typer renseanlegg og også fra leverandørenes egne tester av renseanleggene. Generelt er det antatt at et resirkuleringsanlegg med mekanisk filter på 40–60 µm lysåpning har rensegrad på 40 % for nitrogen, 60 % for fosfor og opp mot 80 % for organisk stoff.

Frafiltrert slam fra renseanlegget vil ha høyt saltinnhold, og vil derfor ikke være egnet til jordforbedring. Det er imidlertid energirikt og kan for eksempel nyttes til biogass-produksjon. Et oppdrettsanlegg med 1000 tonn årlig produksjon, vil da ha et årlig utslipp etter rensing på i størrelsesorden 20 tonn nitrogen, 2,5 tonn fosfor og 25 tonn organisk stoff, tilsvarende et utslipp på mellom 4.500 – 4.900 pe. (personekvivalenter).

Utslipptet vil i hovedsak bestå av oppløste og suspenderte finpartikulære organiske stoffer. Dersom avløpet legges til 20-30 m dyp i sundet mot vest, der det antas å være god vannutskifting, vil tilførslene bli spredd og raskt fortynnet ettersom de blandes inn i de forbipasserende vannmassene. Det antas derfor at det i svært liten grad vil skje akkumulering av organisk materiale på bunnen ved utslippspunktet, og de lokale tilførslene som havner her, vil i all hovedsak vil bli omsatt av organismene på bunnen.

Forurensing er spredning av stoffer som medfører en ulempe, skade eller forringelse på miljøet. Rådgivende Biologer AS har gjennomført en rekke undersøkelser ved både renseset og urenseset avløp fra landbaserte oppdrettsanlegg med utslipp i sjø, der det er benyttet NS 9410-metodikk med en 0,025 m² stor grabb, og prøver av bunnen er tatt i økende avstand fra utslippet. Miljøvirkningen på sjøbunnen selv ved store utslipp har sjelden noen miljøvirkning mer enn akkurat ved utslippet (figur 5). Den organiske belastningen fra de største avløpene i denne sammenstillingen tilsvarer opp mot 10.000 pe og består av urenseset avløp med store partikler som sedimenterer raskt. Avløp fra Færder Fyr AS sitt planlagte anlegg vil ikke bestå av slike store partikler, og ha mindre virkning lokalt. Et renseset utslipp på vestsiden av Vestre Bolæren vil derfor i liten grad medføre noen miljøforringelse av forholdene på bunnen ved utslippet.

Utslippsvannet har samme saltholdighet som ved utslippspunktet, og vil derfor bli innlagret på det dypt i vannsøylen der det slippes ut og fortynnet videre vekk fra utslippet. Det vil derfor ikke føre til noen eutrofiering av overflatevannmassene, og heller ikke føre til noe økt begroing langs strendene i området.

Ved en eventuell søknad om utslippstillatelse, vil det bli foretatt strømmålinger ved planlagt avløpspunkt, og gjort modellering av utslippets fortynning og virkning på vannkvaliteten. Det vil også være et godt grunnlag for vurdering av virkning på naturtypene. Erfaring både fra slike modelleringer og fra målinger ved eksisterende slike avløp, viser at det bare er helt lokal påvirkning på vannmiljøet.

Modelleringseksempelen i vedlagte figur 6 er fra prosjektering av et anlegg som var planlagt med en årlig produksjon på 50.000 tonn matfisk, altså 50 ganger større enn det Færder Fyr AS

planlegger. Dette utslippet var dessuten planlagt sluppet til overflaten, og gjennomsnittlig strømhastighet var målt til 10 cm/s i sundet, hvilket kanskje ikke er veldig ulikt strømfart i sundet vest for Vestre Bolæren. Utslipp fra Færder Fyr AS vil være 2 % av dette eksempelet og skje til dypere vannlag, og vil derfor ha liten påvirkning på vannmiljøet i sundet.

Vestre Bolæren ligger mellom de to vannforekomstene Ytre Oslofjord-Vest i nord og Huikjæla i sør. Ytre Oslofjord er en stor resipient, mens Huikjæla ligger avgrenset mellom øyene i nasjonalparken. Et utslipp mot vest på dypt vann vil ikke medføre forurensing av strandsone, bunnhabitat eller vannkvalitet i sundet. Strømforholdene i sundet vil avgjøre hvilken av de to resipientene som blir berørt, og er det dominerende sørlige strømretninger, vil de oppløste stoffene bli ført sørover til Huikjæla. Er det derimot mer nordlig strøm i sundet, vil de blir ført nordover til Ytre Oslofjord, som er den største resipienten. Begge vannforekomstene har ifølge Vann-nett god økologisk tilstand. Det planlagte utslippet vil derfor i liten grad medføre noen endring i tilstand i disse resipientene, selv om det kan bli en lokal økning i næringskonsentrasjon ved selve utslippspunktet.

Utslipp fra et eventuelt anlegg vil ikke medføre endring i status etter Vanndirektivet, der forvaltningsmålet er at en skal oppfylle kravene til svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Et utslipp til sjø vil ikke ha noen negativ virkning på nasjonalparkens øvrige verneformål eller være i konflikt med forvaltningsmålene for nasjonalparken, når det gjelder verdifulle kulturlandskap, kulturminner og kulturmiljø, mangfoldet av plantearter, plantesamfunn og naturtyper i nasjonalparken eller mangfoldet av naturlig forekommende dyrearter som skal bevares først og fremst gjennom bevaring av deres leveområder.

Driften av oppdrettsanlegget vil medføre noe båttrafikk gjennom hele året. I sommersesongen vil dette ikke være merkbart i forhold til eksisterende trafikk. Noe økt båttrafikk om vinteren i forhold til dagens situasjon vurderes å ha liten virkning for verneverdiene. På østsiden av Vestre Bolæren er det registrert et viktig funksjonsområde for fiskemåke (figur 3), antakelig en egnet hekkelokalitet for arten. Fiskemåke er ikke spesielt følsom for forstyrrelser i hekketiden og vil trolig ikke bli påvirket av økt båttrafikk i hekkesesongen (april-juni).

Andre utslipp: Det vil ikke være nødvendig med bruk av lakselusmidler. Det planlegges å hente vann fra et sjøområde uten øvrige oppdrettsaktivitet og med naturlig lavt nivå av lakselus på villfisk. Dessuten vil råvannet bli filtrert og desinfisert.

Anlegget vil ha svært god kontroll på råvannet, som skal desinfiseres. Det vil derfor være svært liten risiko for å få inn sykdom og dermed lite sannsynlig at det vil bli behov for medisinerings av fisken. Ved eventuell søknad om konsesjon, vil det bli utarbeidet en risikovurdering for disse forhold basert på Mattilsynets krav.

Anlegget vil bli svært rømmingssikkert. I et landbasert resirkuleringsanlegg vil det være «trippel» rømmingssikring, først i avløp fra hvert enkelt produksjonskar, så i de mekaniske filterne, og til slutt ved rist i avløpskum for utslipp til sjø. I og med at anlegget planlegges i fjellhaller, vil eventuell overløp fra eller brekkasje på produksjonsenhetene heller ikke føre til rømming til sjø. Dessuten skal alle nye landbaserte anlegg sertifiseres i samsvar med bestemmelsene i NS 9416:2013.

Figurer vist til i søknaden fra Rådgivende Biologer ligger i vedlagte dispensasjonssøknad og et utvalg i eget vedlegg.

Grunnlaget for avgjørelsen

Færder nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark. Færder nasjonalpark er vernet mot inngrep av enhver art i § 3, pkt. 1.1, blant annet oppdrettsanlegg og tekniske inngrep. § 3 punkt 7.1 gir forbud mot forurensning: *Forurensning og forsøpling er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt. Det er forbudt å tømme kloakkvannet i sjøen.* Det gis ikke unntaksbestemmelser fra dette punktet, og derfor må § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser legges til grunn: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.*

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering fra nasjonalparkforvalter

Hovedsaken i denne søknaden dreier seg om utslippene til marint miljø og vil eventuelt kreve dispensasjon, jf. § 4. De tekniske inngrepene knyttet til vannledninger vil også kreve dispensasjon. Fjellhallene og området rundt kaianlegget ligger ikke i nasjonalparken og berøres ikke av regelverket for nasjonalparken.

Søknaden anslår at omfanget på årlige utslipp kan tilsvare opp mot 5000 personekvivalenter: 20 tonn nitrogen, 2,5 tonn fosfor og 25 tonn organisk stoff. Eventuelle utslipp av kjemikalier og medisiner er lite spesifisert i søknaden.

Utslippene til vann vil være mest konsentrert lokalt, men vil også spre seg til andre deler av nasjonalparken med strøm og bølger (sydgående strøm er dominerende).

Omfanget av utslippene tilsvare ca. 60% av fosforutslippene og opp mot 10% av nitrogenutslippene fra Tønsberg regionen knyttet til TAU anlegget. I lys av dette må utslippet betraktes som stort. Kilder for dette anslaget er forurensningsregnskapet for Vestfold og Miljødirektoratets database for norske utslipp.

Kunnskapsgrunnlaget for det marine miljøet

De siste 3 årene har det pågått to store forskningsprosjekter i Ytre Oslofjord med et budsjett på 35 millioner, *Krafttak for kysttorsken* og *Frisk Oslofjord*. Prosjektene har vært sektorovergripende og med deltakelse fra de store marine forskningsmiljøene i Norge, med Havforskningsinstituttet som prosjektleder. Bakgrunnen for prosjektene var at mange fiskeslag har vist en kraftig tilbakegang i løpet av de siste 20 årene. Formålet var å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til denne problematikken, og å gi anbefalinger om tiltak som kan bidra til restaurering av fjorden.

Prosjektet *Krafttak for kysttorsken* legger fram sin sluttrapport høsten 2020 og *Frisk Oslofjord* avsluttes i 2021.

Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget som har framkommet gjennom disse prosjektene viser at miljøtilstanden i fjorden har blitt betydelig forringet de senere tiårene. Tilførsel av store mengder næringssalter fra jordbruket og en voksende befolkning på Østlandet har gitt økende algevekst og en redusert tilførsel av lys til naturen under vann. På 60- tallet fant man tareskog ned til ca. 30 meters dyp. I dag er tareskogens største voksdyp 12- 13 meter. Forskerne kaller denne utviklingen en formørkning av kystvannet. Tareskogen er svært viktig for mange fiskeslag. Når

tareskogen forsvinner, svekkes livsgrunnlaget for fisken tilsvarende. Ålegrasengene, som også er viktige leveområder for fisk, er også rammet av den samme utviklingen.

Parallelt med dette har omlegging til kornproduksjon på Østlandet gitt stor erosjon på jordbruksarealene og i elvene. Store mengder leirpartikler føres ut i fjorden. Dette fører tidvis til ytterligere tilgrusning og formørkning av sjøvannet. Sedimentering av store mengder leirpartikler og organisk algemateriale gir over tid en «sedimentspærre» på hardbunn, som er tareskogens voksområde. Dette har ført til at taren ikke får bunnfeste, og har forsvunnet fra store områder.

Helheten i dette bildet og den samlede belastningen har ført til at viktige naturtyper for fisken og fjordens produksjonsevne har blitt kraftig redusert og svekket. En svekkelse av miljøtilstanden i fjorden og for høyt fiskepress er hovedelementene på fiskens sterke tilbakegang de senere årene.

Området rundt Vestre Bolæren har hummerfredning. Området har nullfiskebestemmelser (kun lov med håndsnøre, fiskestang, juksa, dorg eller snurpenot) og fungerer også som referanseområde i arbeidet med å verne kysttorsken i fjorden. Dette området er sårbart for ytterligere påvirkninger.

Søknaden henviser til kartene fra «Vann- nett» som viser «økologisk tilstand» i området. Dette materialet er ikke oppdatert og bygger på et smalere spekter av kriterier enn det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget som har kommet fram gjennom prosjektene Krafttak for kysttorsken, Frisk Oslofjord (2017 – 21) og Helhetlig plan for Oslofjorden (2019).

Helhetlig plan for Oslofjorden

I lys av Oslofjordens negative utvikling la Miljødirektoratet i desember 2019 fram forslag til en Helhetlig plan for Oslofjorden, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet. Faktagrunnlaget som legges til grunn for anbefalingene i dette dokumentet er sammenfallende med konklusjonene fra *Krafttak for kysttorsken* og *Frisk Oslofjord*. Planens anbefaling av tiltak sammenfaller også med de to forskningsprosjektene i Ytre Oslofjord:

Tilførslene av næringssalter, organisk materiale og leirpartikler fra landsiden må reduseres.

Fiskeridirektoratet har allerede tatt tak i sin del av utfordringen ved å innføre forbud mot bruk av bunngarn og forbud mot alt annet fiske av torsk.

Nasjonalparkens regelverk

Hensikten med våre nasjonalparker er å beskytte naturen og å gi verdifulle naturopplevelser for befolkningen. Det er kun de mest verdifulle naturområdene som får nasjonalparkstatus og inngrep som kan forringe naturmiljøet og naturopplevelse er strengt regulert i egen forskrift.

Utslipp som det her er søkt om er ikke tillatt. I den grad det oppstår interessekonflikter knyttet til bruken av nasjonalparkene, er det verneverdiene som skal gå foran.

Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget for Ytre Oslofjord og Helhetlig plan for Oslofjorden tilsier at utslippene av næringssalter til fjorden må reduseres. Det er derfor ikke rom for økninger av utslippene, og spesielt ikke i en marin nasjonalpark, der denne type utslipp er forbudt.

Oppsummert er de omsøkte utslippene fra planlagt oppdrettsanlegg på Vestre Bolæren ikke forenlig med formål og regelverk for Færder nasjonalpark. Det gjelder både isolert og tatt i betraktning av at en dispensasjon vil kunne gi presedens til flere slike utslipp i fremtiden.

Annen påvirkning

Ledninger for inntak av sjøvann og for avløp fra anlegget vil være tekniske inngrep i nasjonalparkens sjøområder. Området i sjø hvor ledninger skal legges, inngår i et større hummerbevaringsområde i nasjonalparken. Kontrollfiske utført av Havforskningsinstituttet viser at bestanden i og rett ved bevaringsområdet viser god utvikling. Området er svært viktig for bevaring av hummer, og sårbart for forstyrrelser. Inntaksledning er prosjektert i nordøst, nær et område som er registrert som viktig ålegrassamfunn. Ålegrassamfunn er viktige områder for fisk og som næringssoksområder for fugl. Tekniske inngrep er en trussel for ålegrassenger.

Søker vurderer at det ikke vil være nødvendig med bruk av lakselusmidler: (fra søknaden)

«Dessuten vil råvannet bli filtrert og desinfisert.»

*«Anlegget vil ha svært god kontroll på råvannet, som skal desinfiseres. Det vil derfor være svært liten risiko for å få inn sykdom og dermed lite sannsynlig at det vil bli behov for **medisinering** av fisken. Ved eventuell søknad om konsesjon, vil det bli utarbeidet en risikovurdering for disse forhold basert på Mattilsynets krav.»*

Søknaden inneholder for øvrig lite informasjon om annen bruk av kjemikalier, bl.a. til desinfisering.

På land vil ledning bli lagt langs veien fra fjellhall i øst. Det vil bli inngrep også på land ved legging av rørledning, men i hovedsak utenfor Færder nasjonalpark.

Det har hekket havørn i flere år på toppen av Vestre Bolæren,. Havnørna fikk tre unger på vingene i 2019, men har ikke hekket der i 2020. Ifølge fugleekspert er det ikke uvanlig at havørn tar et hvileår, ørna er observert på Vestre Bolæren i 2020. Det er usikkert hvorvidt hekkende havørn vil bli påvirket av støy og aktivitet fra havneområdet.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

I kongelig resolusjon av 23.08.2013 slås det fast at *sjøområdene i den foreslåtte nasjonalparken har stor variasjon i livsmiljøer og dermed også stort artsmangfold, både på grunt og dypt vann. Basert på European Nature Information (EUNIS), som klassifiserer marine områder på bakgrunn av dybde og bølgeeksponering, inneholder området 36 av 48 teoretisk mulige habitatklasser. Området har vesentlig større saltholdighet og større variasjon i dybdeforhold, topografi og marine kystvannstyper enn den nærliggende Ytre Hvaler nasjonalpark.*

§ 1 «Forskrift om vern av Færder nasjonalpark, Nøtterøy og Tjøme kommuner, Vestfold» beskriver verneformålet: Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø som er **uten tyngre naturinngrep**.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser.
- det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø
- et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder

- viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvskog, strandenger og strandsumper på østre del av Sandø og Mellom Bolæren
- en lite påvirket kystskog på Vestre Bolæren, som viser en stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning
- leveområder for flere truede arter herunder kammarinjelle, kjempestarr og flatøsters.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med *liten grad av teknisk tilrettelegging*.

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark slår fast at det er behov for å redusere tilførsel av næringssalter til sjøen fra kommunal kloakk og jordbruksarealene. Planen inneholder en rekke forslag til mål/tilak, andre offentlige og private aktører, kapittel 6.3 omhandler vannkvalitet.

Færder nasjonalpark er en av de best dokumenterte parkene i Norge. De seneste årene er det brukt mye ressurser for å utvide kunnskapsgrunnlaget for det marine miljøet, gjennom prosjektene Krafttak for kysttorsken og Frisk Oslofjord.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Den svekkede miljøtilstanden og svikten i fiskeressursene i Oslofjorden tilsier at føre-var-prinsippet nå må legges til grunn. Dette gjelder hele Oslofjorden og nasjonalparkene særlig.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

I Kongelig resolusjon til Færder nasjonalpark ble økosystemtilnærming og samlet belastning tillagt stor vekt. Forskningsprosjektene Frisk Oslofjord og Krafttak for kysttorsken har en helhetlig tilnærming til miljøtilstanden i Oslofjorden, og peker på store utfordringer knyttet til utslipp av næringssalter.

Krafttak for kysttorsken kommer med sin sluttrapport høsten 2020, mens Frisk Oslofjord slutføres i 2021. I desember 2019 leverte Miljødirektoratet et forslag til «helhetlig plan for Oslofjorden».

Kunnskapsgrunnlaget som har kommet framkommet gjennom nevnte prosjekter og «Helhetlig plan for Oslofjorden» viser at miljøtilstanden i fjorden har blitt betydelig forringet de senere tiårene.

Av hensyn til den samlede belastningen på området, kan ikke nye utslipp tilrås.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bære av tiltakshaver

Konsekvensen av en eventuell dispensasjon kan ikke kompenseres ved avbøtende tiltak. Miljøforringelsen vurderes som varig.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Konsekvensen av en eventuell dispensasjon kan ikke kompenseres ved bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Miljøpåvirkning og inngrep vurderes som store.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering, med særlig vekt på de omsøkte utslippene til det marine miljøet i nasjonalparken, kan det ikke gis dispensasjon til fiskeoppdrett i fjellhallene på Vestre Bolæren. Søknaden er vurdert etter verneforskriftens §3.1., § 3.7, § 4 om generelle dispensasjonsbestemmelser, og §§ 8-12 i naturmangfoldloven. Tiltaket er i strid med nasjonalparkens formål og regelverk.

En eventuell dispensasjon vil ha presedensvirkning og kan føre til flere store utslipp i nasjonalparken.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

Søknaden fra Rådgivende Biologer

Faglig vurdering fra Frisk Oslofjord og Krafttak for kysttorsken

Kopi til:

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

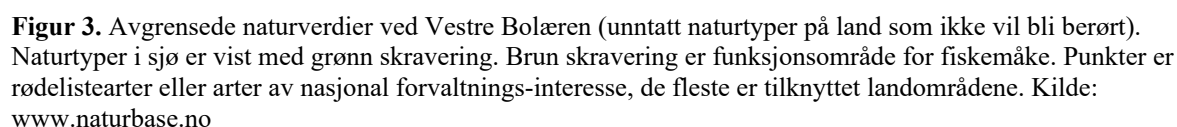
Vestfold og Telemark Fylkeskommune

Færder kommune

Forum for natur og friluftsliv

Figurer fra søknaden, Rådgivende Biologer på vegne av Færder Fyr AS, utvalg

Planer for landbasert oppdrett i fjellhaller på Vestre Bolæren. Vanninntak tenkes lagt til 25m dyp mot øst, og avløp til 20 meters dyp ved kai på vestsiden, alternativt med 5,1 km lang avløpsledning ut av nasjonalparken mot øst

Figur 5. Sammenstilling av bunnpåvirkning fra en undersøkelse av utslipp til sjø utenfor landbasert oppdrettsanlegg. Resultatene vurdert etter NS 9410:2016 der fargene beskriver miljøtilstand slik:

Blå = «meget god», **grønn** = «god», **gul** = «dårlig», og **rød** = «meget dårlig»

